Марія Блищик

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ КАДРІВ ДЛЯ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

Туризм – один з найбільш динамічно розвинених і перспективних напрямків у сфері послуг, який може стати локомотивом соціально-економічного розвитку регіонів України. Тому, для забезпечення ефективного розвитку туристичної індустрії у всьому світі потрібні професійно підготовлені кадри. У туристичному бізнесі, як і будь-якому іншому, потрібні професійні кадри різного рівня – від секретаря до керівника.

Нині в Україні працюють близько 100 навчальних закладів різного рівня акредитації, які здійснюють підготовку кадрів для туризму. З 2006 року згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 1719 «Про перелік напрямів, за якими здійснюється профпідготовка фахівців у ВНЗ за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр»» визнано три напрями підготовки фахівців з туризму: це галузь знань 0306 «Менеджмент та адміністрування», в якій затверджено напрям 030601 «Менеджмент» (42 навчальних заклади різної спеціалізації, у тому числі – «Менеджмент туристичної індустрії»), галузь знань 0201 «Культура», куди перемістився напрям 020107 «Туризм» та галузь знань 1401 «Сфера обслуговування», у межах якої з 2007 року діє напрям 140101 «Готельно-ресторанна справа». Кожен зі згаданих напрямів знайшов своє місце на ринку освітніх послуг [1, с. 24].

Фахівцеві в галузі туризму необхідні знання стану і динаміки ринку, маркетингу, менеджменту. Необхідно знати технологічні особливості проектування, підготовки, розробки та надання турів, особливості їх тематичного змісту. Все це вимагає величезних практичних навичок. В Україні існує чимало проблем у процесі навчання та підготовки кадрів у сфері туризму. Студентам катастрофічно не вистачає практичних навичок, які можуть дати практики, навчальні стажування та тренінги. Все це вплинуло на становлення вітчизняної системи професійної туристичної освіти [2, с. 78].

Професійна підготовка менеджерів, фахівців з туризму повинна ґрунтуватися на особливостях підприємницької діяльності у сфері туроперейтингу і спиратися на принципи педагогічної дидактики. У ній також велике значення має приділятися практичним навичкам. Програма навчання та проектування підручників повинні враховувати особливості туристського ринку, реагувати на динаміку туристського ринку і повинні бути зорієнтовані на функції туристської організації на ринку туристських послуг [3, с. 102].

Однак реалізація сучасної моделі професійної туристичної освіти в Україні, націленої на забезпечення туристичної галузі кваліфікованими

конкурентоспроможними кадрами, стримується через відсутність єдиної системи моніторингу й прогнозування потреб у професійних кадрах для сфери туризму, відсутність єдиної статистичної бази даних; недосконалість нормативно-правової бази; відсутність комплексної системи оцінки персоналу та керівників підприємств сфери туризму, недостатня ефективність системи підготовки та підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу закладів професійної освіти, що здійснюють підготовку кадрів для сфери туризму.

В рамках реалізації основних принципів Болонського процесу важливим напрямком діяльності освітніх установ залишається сертифікація за стандартами якості UNWTO TedQual, яку розробила і проводить Всесвітня туристична організація задля підвищення якості туристичної освіти і її ефективності, що дозволяє визначити конкурентоспроможність освітніх програм, реалізованих ВНЗ України, їх відповідність світовим стандартам якості [4, с. 12].

Отже, підготовка кадрів для індустрії туризму повинна бути заснована на інноваційних засадах розвитку міжнародної освіти. У практичній підготовці кадрів для сфери туризму доцільно використовувати технології створення освітніх кластерів, що представляють собою системно-організовану єдність різнорівневих професійних навчальних закладів, розташованих в графічній близькості. У разі відсутності будь-якого з рівнів професійної туристичної освіти необхідно її створення як системного елемента, без якого повноцінна підготовка професійних кадрів не може бути забезпеченою. Кластерна ідеологія дозволяє створити систему безперервної туристичної освіти, що являє собою багаторівневу матрицю, що забезпечує реалізацію потреб людини не тільки в отриманні знань більш високого рівня, але і в отриманні додаткових знань на основі системи підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів.

Список використаних джерел:

1. Михайличенко Г. І. Фахове забезпечення галузевих стандартів вищої освіти з напрямів «Менеджмент», «Туризм» / Г. І. Михайличенко // Туристична освіта в Україні : проблеми і перспективи : зб. наук. праць. – К. : Тонар, 2007. – 76 с.
2. Пазенок В. С. Туризмологія : концепти теорії туризму / В. С. Пазенок // Матеріали VII-х аспірантських читань «Туризмологія : концепції та термінологічно-понятійний апарат». – К. : КУТЕП, 2006. – 185 с.
3. Сакун Л. В. Теория и практика подготовки специалистов сферы туризма в развитых странах мира : монографія / Л. В. Сакун. – К. : МАУП, 2004. – 285 с.
4. UNWTO World Tourism Barometer, volume 4 – WTO : Madrid – 2008. – 12 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www. unwto. org.